

Előfizetési árak:

A kiadóhivatalban átvéve:

Egész évre	8 frt — kr.
Negyedévre	2 „ — „

Helyben házhoz hordva:

Egész évre	10 frt — kr.
Negyedévre	2 frt 50 kr.

Vidékre postán szállítva:

Egész évre	12 frt — kr.
Negyedévre	3 „ — „

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP.

Megjelenik minden nap a hétfői és ünnep utáni napok kivételével

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Apáczai u. 3. sz.

A szerkesztőség kéziratok visszadására vagy megőrzésére nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 4 kr.

NAGYVÁRAD, november 7.

A gazdasági kiegyezés és a szociális törvényhozás.

(K. Ö.) Valahányszor a gazdasági kiegyezés dolgában tárgyalásokat folytatunk Ausztriával, Ausztria sokszor oly követeléseket is támaszt, melyek megvalósításával csak saját érdekeinknek teszszük a a legnagyobb szolgálatot.

Ezen követelések között szerepel a többi között mint legfontosabb a szociális törvényhozás hasonlósága. A gazdasági kiegyezés megkötésekor Ausztria eddig szigorúan nem ragaszkodott ezen követeléshez. Aminthogy nem is tehetette, mert Magyarország sem a kulturális, sem a gazdasági fejlettség azon fokán nem állott, mely a szociális törvényhozás organikus kiépítését lehetségessé tegye.

A most folyamatban levő kiegyezési tárgyalások alatt azonban Ausztria taktikát változtatott. Annyiszor oda mondogatták neki, hogy Magyarország az utolsó két évtized alatt mennyire gazdagodott s ennek bizonyítékául annyiszor szeme elé állították az ország rendezett pénzügyi helyzetét s félmillió költséggel, hogy Ausztria joggal vehette fel a kiegyezés stipulációi közé a szociális törvényhozás hasonlóságát, úgy okoskodván, ahol ily rövid idő alatt annyira fel tudták srófolni a költségvetést, ahol évenként 20—30 millióval többet tudnak bevenni, mint a mennyit előirányoznak s ahol rövid 10 év alatt a nagy deficit

helyébe a plusznak brillians számcsoportait tudják állítani, ott meg van minden feltétel arra nézve, hogy rendszeres szociális törvényhozás kezdeményeztessék.

Az osztrák kormány azonban, ezt híven, nagyon tévedett. Amit a szociális törvényhozás előfeltételének néz, az nem az. Csak látszata annak, valójában azonban semmi egyéb, mint a kormányhatalmi abszolutizmus érdekében merkantil-szabadelvű elmeállással berendezett kortes-intézmények összessége, melyek állami pénzen pártpolitikát vannak hivatva szolgálni. Ebben bírjuk magyarázatát annak, hogy a folyton fokozódó állami bevételek dacára mily kevés jövedelem lesz valójában produktív célokra fordítva.

Az osztrák kormány meg is kapta ildomtalan követelésére a magyaros feleletet, melyet olyformán formuláltak, hogy a magyar kormány a szociális törvényhozás terén kénytelen lassabb tempót követni, mint Ausztria, mivel nálunk még nincsenek meg előfeltételei egy rendszeres szociális törvényhozásnak. Magyarország különben is mint szuverén állam ezen a téren nem tűr semmiféle beavatkozást.

Nekünk úgy tetszik, hogy ebben a két szóban, mit a kormány úgy fejez ki, hogy lassabb tempó, ebben nyer kifejezést a liberális rendszer érzéke a szociális törvényhozás irányában. Mert indokoltnak tartjuk a lassabb tempót mindaddig, míg az az időleges szociális szükségletek nemzeti és igazán szabadelvű kielégítésében nyilvánul. De már kevésbé tartjuk indokoltnak az u. n. lassabb tempót, míg

az a semmittevésben, vagy a mi még annál is rosszabb, az elhibázott alkotásokban nyilvánul.

Már pedig a liberális rendszer szociális törvényhozása csakis ebbe a két osztályba sorozható.

Meghoztuk a vasárnapi munkát korlátozó törvényt, melyet a miniszteri rendelet illuzóriussá tesz, megfosztván ezzel a nemzetnek épen azon rétegét a lélek és testre oly annyira szükséges nyugalomtól, melyet a merkantilizmus szolgálataiban álló tőke és ipar a törvény keretén belül is agyon csigáz. Meghoztuk azonkívül a betegsegélyző pénztárak felállítását lehetővé tevő törvényt. Ennél a nagyfontosságú szociális törvényenél egyéb malőr nem érte a törvényhozást, mint az, hogy a legkényelmesebbnek találta azt, hogy szóról-szóra átvegye a vonatkozó osztrák törvényt. De mivel hogy az osztrák ipari viszonyok lényegesen különböznek a magyar ipari viszonyoktól, ennek a felületes eljárásnak nem lehetett egyéb következménye, mint az, hogy ez a törvény semmiképp sem akar funkcionálni. A betegsegélyző pénztárak tavaly október hóban megtartott kongresszusa ezt fel is panaszolta a kormánynak felesleges csodálkozni azon, hogy a bajok orvosolva nem lettek. És azóta, hogy ezt a törvényt meghoztuk, szociális téren absolute semmi sem történt. Mert a munkaszerződést szabályozó törvény szorosan véve nem tartozik a szociális törvényhozás kategóriájába, már csak azért sem, mivel mást elérni vele úgy sem akartak, mint a mit kifejez, t. i. a munkaszerződés országos

A „TISZÁNTÚL” TÁRCZÁJA.

Orosz morál.

Irta: Gondos Sándor.

Hét évet töltött a csár olombányában és akkor kegyelmet kapott. Nem mondották meg neki, hogy ártatlanul szenvedett, csak egyszerűen kihallgatásra vitték a kormányzó elé. Az ajtóig még négy szuronyos őr kísérte, de ott levették bilincseit és egymagában engedték a csár foglyainak teljhatalmu kormányzója elé.

— 1764, kormányzó ur parancsára állók. Ez a szám volt a fogoly neve.

— 1764, — szólott a kormányzó az elitélthez, — minden oroszok ura, a csár megelégette szenvedéseidet és könnyíteni fog sorsodon.

Közelebb lépett a darócruhás rabhoz és kezét nyujtva neki, emelt hangon folytatta beszédét.

— Dimitri Vaszijlovits, a csár kegyelméből szabad vagy!

Visszaadták régi öltönyét, melyet letartóztatásakor viselt és kiállították a szabadságot levelét is, csak elkobzott iratait tartották vissza.

— És az irataim?

— Birói ítélet alapján megsemmisítve.

Dimitri Vaszijlovits engedelmet kért arra, hogy megegyszer visszatérhessen az olombányák mélyén fekvő börtönébe.

— Milyen nap van ma, barátom? Kér-

dezte az őrtálló katonától, mielőtt leszállt volna a sőhajók tárnájának komoran ásitozó szádájába.

— Minden oroszok urának, a csárnak birodalmában 1898 május negyediké, hangzott tompán a válasz.

Ismét ott volt a régi börtönében. Leült amaz olomba vágott pad szélére, mely ágyául is szolgált és fáradt fejét kezébe hajtva gondolkodott.

Két éve történt, két évet vesztett életéből. Most huszonnégy éves és a haja egészen ősz. A szive is mintha rendetlenül verne, melle el-elszorul, térdei megroskadnak. És mindez csupán egy könnyelmű nőért, egy meg nem fontolt, hangos lélegzetrohámért. Mit is mondott voltaképpen?

— A csár sem mindenható!

De valóban mindenható-e a csár?

Feje fölül tompa koppanással hullottak alá a vízcsöppek az olomba vágott cziszternába.

— Hopp, kopp . . . a csár, a csár.

Még a víz csöppek is a csár nevet mormolják. Es szabályos időközökben hullanak alá. Percenként egy csöpp. Hatvan csöpp — egy óra. Ez a fogoly klepsidrája. Estétől reggelig, reggeltől estvéig szintültig telik a medence. Hét óra reggel — tessék fölkelni és dolgozni. Hét óra este — tessék lefeküdni. Lefeküdni és aludni. És a csár foglyai azonnal elszunnyadnak. A csárnak pihent erőkre van szüksége és a csár az álomnak is tud parancsolni.

A viztartó medence szintültig megtelt.

— Kopp, kopp . . . hét óra van, tessék lefeküdni.

A kiszabadult rab idegesen borzadt össze és sietve kapkodta magához emlékeit, a végtelen napok sötét óráiban olomba faragott szobrocskákat. És azután futva menekült a szomorú helyről. Érezte, hogyha csak pár pillanatra is ott maradna még, nem tudna ellenállni a csár parancsának és újra elaludna, mint azelőtt annyiszor.

A szabad világban már leszállott a nap. A csillagok ragyogva fényltek a levegőben és a templom harangja mély zúgással hirdette az éjszaka beálltát. És mintha a harang is azt konganá:

— Vigyázatok és imádkozatok, a csár mindenható.

Ismét ott állott a kormányzó előtt.

— Dimitri Vaszijlovits, intézkedtem, hogy még az éjjel ntnak indulhass.

— Köszönöm kormányzó ur, mormogta Vaszijlovits.

Kikeresett a zsebéből egy olomszobrocskát és odanyujtotta a csári foglyok teljhatalmu parancsnokának.

— Emlékl, kormányzó ur.

A kormányzó összeráncolt homlokkal, éles, műértő tekintettel vizsgálta a kis művet, mely dolgozó rabot ábrázolt.

— Té csináltad ezt, Vaszijlovits?

— Igen uram, én véstem ki.

— Mi voltál azelőtt?

érvényű szabályozását. Hogy a kivételes intézkedéseknek itt is helyt adtak, az már belevág a rendszer lélektanába.

És ez minden Vasárnapi munkaszünet és betegsegélyző pénztárak. Annak is már tiz esztendeje, hogy ez az ügy a törvényhozást foglalkoztatta. Es ez a lassabb tempó. Mi lehet akkor a lassu tempó?

Különböztetne ne panaszkodjunk! A miniszteri beszédekben annyi szociális reformnak birjuk ígéretét, hogy ha azok a közel jövőben megvalósulnak, a legközelebbi decenniumban, akkor a gazdasági kiegyezés esetleges megújítása alkalmával bizonyára az osztrák kormány lesz az, mely bocsánatot fog kérni, hogy valaha is a szociális törvényhozás egyöntetűsége ügyében infesztálni merészelt a magyar kormányt.

Az esküdtbirósági törvény életbe lépése. A belügyminiszter értesítette az ország összes hatóságait, hogy az esküdtbirósági törvényt az igazságügyi miniszterrel egyetértve 1899. évi január elsején lépteti életbe. Rendeletében felsorolja azokat a fontos teendőket, a melyeket e törvény életbeléptetése reájuk hárít és egyszerre mind annak a reményének ad kifejezést, hogy a hatóságok e kötelességüket pontosan fogják teljesíteni.

Polónyi interpellációja. A képviselőház szerdai ülésén igen érdekes interpelláció lesz. Polónyi Géza fogja meginterpellálni a belügyi kormányt a nyomdászok és betűöntők egyletében lefoglalt pénzek miatt. A rendőrség tudvalevőleg a nevezett egylet pénztárnokánál házkutatást tartott és ott 3700 forintot lefoglalt, mint jogosulatlan gyűjtés eredményét. A nyomdászok most azt vitatják, hogy azokat a pénzeket nem gyűjtés útján, hanem szaklapjuk felemelt előfizetési árának a jövedelméből szerezték.

ORSZAGGYÜLES.

A képviselőház ülése.

Budapest, november 7.

Polónyi Bogár Imréről.

Diákkori élményeit beszéli el, azt az epizódot, mikor 1863-ban Pestről gyalog Félégyházára zárándokolt, hogy megnézzék Petőfi születése helyét —

— Szobrász, Pétervárott. A csár szobrát is én csináltam.

A kormányzó elgondolkozott. Arczát sötét pir lepte el, majd hirtelen előrelépve kezét nyújtott volt foglyának.

— Vaszijlovits ur, legyen szerencsém ma este az asztalomnál.

A kiszabadult rabokat tegezni szokták, de a kormányzó külföldön végezte iskoláit és a szobrociska remekmű volt. Nem volt ugyan egészen készre csinálva, de látszott a faragásokon, hogy vésoje csak az eszközök tökéletlensége miatt nem tudta jobban kisimítani. Mestermű volt így is minden izében, mely bátran helyet foglalhatott volna akármelyik műtárlaton.

Együtt vacsorált a kormányzó családjával. Csöndesen, csaknem minden szó nélkül folyt le az étkezés. Nem akarták beszéddel zavarni, mert mintha feszélyezte volna ez a jólét, melybe régebben élt, de a melyet annyi ideig nélkülözött.

— Gynjtsen reá Vaszijlovits ur, szólott a kormányzó a vacsora után vendégéhez. Es elégedett mosolylyal nézte, milyen gyönyörrel szívja keblébe volt foglya a rég nem élvezett, illatos füstöt.

— Hol szándékozik most letelepedni?

— Külföldre akarok menni, valószínűleg Párisba, hogy folytassam tanulmányaimat.

A kormányzó elkomorodva mélyedt maga elé.

akkor még azt hitték, hogy ott született — és utközben találkozott Bogár Imrével és betyárjaival. Mikor megtudták, micsoda s mi járatban van, meg is vendégelték, sőt Bogár Imre neki ajándékozta a tájtékipipáját. A vándordiak nem tudta, miféle veszedelmes nép közé került s csak mikor elbucszott, kezdte sejtteni. Az a szép, nyalka legény, aki oly barátságosan beszélgetett vele, távozásakor ezt mondta neki:

— Aztán a kapezabetyároktól óvakodjál, öcsém!

— Mi az a kapezabetyár? — kérdezte Polónyi.

— Az olyan, aki árokba lapul és lesből lök meg.

Polónyi megköszönte a figyelmeztetést, ama legény még így szólt:

— Ha mégis bajba kerülnél, csak azt mondd, hogy *Bogár Imre küldött* Félégyházára.

Igy tudta meg Polónyi, hogy kivel van dolga.

Félégyházára már úgy érkezett, hogy mindössze két hatosa volt. A vendéglőben, ahol szerényen egy rántottát rendelt, ott mulatott *Dinka* Feri, a híres szolgabíró. Az amint megtudta, mi járatban van, fölkapta a kis utitáskáját és vitte magához vendégének. A korcsmáros azonban megnehezelt. Ezt mondta a főszolgabírónak:

— Vagyok én még olyan ember, hogy egy diákot megvendégelhessek.

Dinkó este elvitte Polónyit a nagyvendéglőbe, ahol ott mulatott külön szobában az alispán is. Nem a te apád, — fordult Polónyi a jelenlevő Földváryhoz, — hanem afféle provisoriumkori másodalispán. Huzta a legény. Hát egyszerre abbahagyja a legény a nótát és kisompolyog. Valaki ezt mondta:

— Itt vannak a *gyerekek*.

— Én, — beszéli Polónyi, — kíváncsi voltam, kik a gyerekek s egy üveges ajtón bekukkantottam az ivóba. Hát Bogár Imre gyerekei voltak. Békében mulattak. Őket se bántotta senki, ők se mozdultak helyükből.

Mikor eltávoztak, összeszedte ám hamar a pandurjait *Dinka* s utánuk eresztette. No kettőt el is csiptek.

Amíg Polónyi anekdotázott, megszólalt az ülést megnyitó csöngettyű s Polónyi berohant. Épen jókor érkezett, hogy egy kis jegyzőkönyvvitát provokáljon, névszerinti szavazással egybekötve.

* * *

Jegyzőkönyv-hitelesítés akadályokkal.

Láng elnök különféle bejelentése után *Polónyi* szólalt föl. A mult ülés végén az elnök jóhiszeműen, de tévesen interpretálta a házszabályokat és megtagadta *Sima* kérelmének szavazásra feltevését. A jegyzőkönyv azt mondja, hogy az elnök megtagadta a névszerinti szavazást is, a mi nem történt meg. Az elnök azonban megfosztotta *Simát* attól is, hogy egyáltalán hozzá szólhasson a kérdéshez, mert ahelyett, hogy *Simának* megadta volna a szót, egyszerűen bezárta az ülést. Ennek a jegyzőkönyvben nyoma sincs. Ilyen értelemben korrekciót nyújt be.

— Jól teszi Vaszijlovits, menjen külföldre, mert ez a levegő, a mi levegőnk nem magának való. De ne feledje el ott sem, ne feledje el sohasem, hogy a csár kezei messzire érnek.

— Nem fogom elfeledni, kormányzó ur, szólott halkan Vaszijlovits és idegesen fészkelődött székében.

A kormányzó az emberismerők sajátos vonásaival mosolygott.

— Nem tartóztatom tovább, Vaszijlovits. Tudom, hogy milyen örömmel válna már el tőlem.

Vaszijlovits zavartan mentegődzött.

— Nem, nem kormányzó ur, szívesen maradok.

A csár foglyainak teljhatalmu kormányzója csodálatosan ellágyult hangon válaszolt:

— Hagyja csak, hagyja fiatal barátom.

Aki már dolgozott egyszer az én kezem alatt, az nem tartózkodik szívesen az én körömben. Kikisérte a kocsihoz is.

— Isten vele, kormányzó ur.

— Isten vele, Vaszijlovits. Ne feledje, hogy a csár kezei hosszuak és aki másodsor is visszakerül hozzám, az a bányák tárnáiban hal meg.

A többit elnyelte a robogó kocsi zöreje.

Pétervárott jelentkeznie kellett a rendőrségnél. Nagyon udvariasan bántak vele, mert a Szibériát járt emberek a legveszedelmesebbek.

Láng elnök egyetért abban Polónyival, hogy ő a névszerinti szavazást meg nem tagadta. A jegyzőkönyv így helyesbitendő. *Simától* a szót meg nem tagadta, mert nem nyilvánította azt a kívánságát, hogy beszélni akar. A jegyzőkönyvből tehát csak a névszerinti szavazás megtagadása hagyandó ki.

Saágh Gyula: Mikor *Sima* szólásra jelentkezett, $\frac{1}{3}$ volt. Már pedig a tanácskozás ideje 2 óra bezárólag. És így fennmaradt tehát az ő joga, hogy másnap beszélhessen.

Reflektálva *Gajári Ödönnek* a házszabályokhoz való örökös felszólalására, kérdi, hogy mikor *Pulszky* jogtalanul tilt az előadói székbe és a jegyzőkönyvet így hitelesítették, akkor nem állott fel *Gajári*, hogy a házszabályokhoz szóljon.

Elnök: Kérem, ugyanis két névszerinti szavazás lesz . . .

Saághy Gyula: Kérem, én a házszabályokhoz beszélek, melyhez *Gajári* is mindig hozzászól.

Elnök: Hiszen lehet a házszabályokhoz mindenkinek és bármikor hozzászólni, de most a jegyzőkönyvről van szó.

Saághy: Jó, hát majd a házszabályokhoz (Derültség).

A Ház egyhangulag elfogadja a névszerinti szavazás megtagadásának a jegyzőkönyvből való bihagyását. A Polónyi indítványának második részét a többség ellenzi.

Az első szavazás.

Elnök: Husznál több képviselő Polónyi korigáló indítványára névszerinti szavazást kért. (Nagy zaj és derültség az egész Házban). A névszerinti szavazást elrendelem. Kezdi az »Ö« betű.

— Hoch! Hoch! Hoch! — zug a baloldal.

5 perc szünet.

A szünet után megkezdődik a szavazás, melynek eredménye: 141 szoval 34 ellen elvetették a Polónyi indítványát.

A második szavazás.

Következt a második névszerinti szavazás, hogy *Molnár* János ma vagy szerdán mondja-e el az interpellációját.

— Vonjátok vissza a névszerintit! — kiáltották jobbról.

— Ha engeditek *Molnár*t interpellálni! — kiáltottak balról.

— »R« betű! — kiált *Láng* kihuzva az urnából a betűt.

S megkezdődik a második szavazás. A szavazás alatt az a mulatságos eset történt, hogy két kormánypárti képviselő *igen* helyett *nemmel* szavazott, nagy derültséget keltve az ellenzéken. 139 szavazattal 43 ellen szerdára halasztották az interpellációt.

A csárnak egyik volt foglya robbantotta föl *Sándor* czárt is.

— Hol szándékozik letelepedni?

— Párisban, megkaphatom-e az utlevelemet?

Nem emeltek ellene kifogást, csak az elutazás napját állapították meg pontosan.

— El ne feledje láttamoztatni az útlevelet a nagykövetségnél, kiáltotta utána a rendőrtisztviselő, aki az állomáshoz kikísérte.

— Nem fogom elfeledni.

Egészen a határig követte valami gyanus alak, de ott elhagyta. Magára maradt, a saját ura volt. Mehetett amerre csak akart, de nem állapodhatott meg előbb és nem utazhatott tovább, mint Páris. Kötött utlevele volt.

Párisban tulesett az utolsó kötelességen is, mely kiszabadult fogoly voltával járt. Jelenkezett a nagy követségnél.

— Egy év mulva ismét jelentkeznie kell.

A másik teremben valami hivatalos okiratot olvastak föl.

— A csárnak széksége lévén katonáira, megparancsolom. . .

— Itt leszek, mondotta *Vaszijlovits*.

És belevetette magát az idegenek és bennszülöttek *Bábelének* zugó tömkelegébe. Mindeközben szívesen fogadták a fehér haju, sajátos gondolkozásu oroszot, ki olyan bámulatos józóléssel tudott hallgatni.

A napirend vita.

Korniss Ferencz Bánffy-nak helytelen módon való eljárása ellen kelt ki erősen és kijelentette, hogy ő az önálló vámterület hive, vámsorompókkal. (Eljenzés a szélsőbalon.)

Bánffy nyilatkozata.

Bánffy Dezső báró nagy zaj és izgatottság közepette állott fel szólásra. A miniszterelnök a megelőző szónok szavaihoz fűzte megjegyzéseit. Azon kezdte, hogy Korniss nyilatkozatot kíván a kormánytól a nemzeti párt nevében.

— Ez megint ráfogás. Csak saját nevében beszélt.

A miniszterelnök folytatta:

A sok indítvány és kívánság után nem tudja, hogy vajjon tisztán és kizárólag az önálló vámterület álláspontján áll-e az ellenzék.

Ivánka közbeszólt: Pedig megérthette volna! Mi nem szoktunk csavarintani!

Báró Bánffy erre így szólt: A pénzügyminiszter határozottan nyilatkozott, hogy a kormány a vámközösséget Ausztriával fentartandónak és előnyösnek tartja. A bizottság letárgyalta a javaslatot s csak az ellenzékől függ, hogy abból törvény legyen.

Zajos közbeszólások balról: Tessék akár holnapra kitűzni.

A kormány ragaszkodik a javaslat szövegéhez — folytatta a miniszterelnök — s sulyt helyez arra, hogy érdemileg módosítást ne tegyenek a parlamentek a javaslaton, mert ez a megállapodás a két kormány között. Most sem mondhat egyebet, csak azt, hogy a kvóta bizottságok döntésében nem tartja a kormány helyén valónak az állásfoglalást. Ennél többet nem mondhat, mert jóllehet, a kvótadeputáció elfogadhatatlannak nyilvánította a felállított arányszámot, ez még nem jelent annyit, hogy a megállapodás lehetősége ki van zárva.

Folytonos közbekiáltások zavarták, amint azt mondta, hogy indokolatlanul követeli, sürgeti az ellenzék a kormánytól a nyilatkozatot, mert hiszen maga az ellenzék sem tudja mit kíván. A kormány határozottan nyilatkozott, a többség helyeselte azt és nem kívánta, mert nem helyes is volna az ország érdekében, hogy már most nyilatkozzék, amikor a közösség fennáll.

Dezseöffy ügy.

Bánffy Dezső br. miniszterelnök Dezseöffy főszolgabíró ügyére terve át kijelenti, hogy magánbeszélgetése nem képezhetik egy parlamenti tárgyalás alapját.

— Mikor én egyszer parlamenti tárgyalás alkalmával **Apponyi** Albert gróffal folytatott magánbeszélgetésemet felhoztam, hogy lezugtak onnan tülről.

Mert **Dimitri Vaszijlovits** hallgatott, mindig hallgatott. Elmerengve hallgatta az estélyeken azt a zagyva zajt, melyből csak ez az egy hang szűrődött feléje:

— A csár, a csár!

Ezt zörögtek az összeverődő poharak, ezt búgta a harmadik teremből áthangzó, halk zene, ezt mondta minden, minden:

— A csár, a csár!

Nem hallotta a női lélek meste i bonczolóját, a nagynevű írónak szavait, amint harsányan mondotta:

— Igen, két morált kell megkülönböztetnünk — a női és a férfi morált.

Dimitri Vaszijlovits erre is hallgatott.

A nagynevű író, kit általános ünnepeztése közepette bántott ez a közönyösség, gunyos leereszkedéssel közeledett a méltó oroszhoz, kit eddig nem méltatott figyelemre.

— És ön, fehérhaju száműzöttünk, melyik elvnek a hive — az egyes, vagy a kettős morálé-e?

Vaszijlovits felállott. Fehér arcát halotti sápadtság futotta be, mikor a kérdésre válaszolt.

— Nálunk, oroszoknál csak egy morál van, uram.

— És ez az egy?

— Csak ennyi — a csár, a csár!

Balról viharosan: **Czinismus**. Ott nem volt szó becületről.

Bánffy Dezső br. miniszterelnök: Én nem akartam **Dezseöffy** szava megszegésére birni s nem fenyegettem őt. Hiszen **Dezseöffy** ma is főszolgabíró.

Lukács Gyula constatálja, hogy a miniszterelnök igenis presszionálni akarta, de elismeri, hogy Bánffy úgy nyilatkozott a főispán előtt, hogy **Dezseöffy** ne érje kellemetlenség.

Kubik Béla kijelenti, hogy az országot Bánffy szenyese foglalkoztatja. (Jobbról: rendre, rendre!)

Sréter: Elők nem hallja?

Láng elnök: **Sréter** és **Kubinyi** képviselő urakat rendreutasitom.

Az ülés vége két óra előtt.

A megyei közigazgatási bizottság ülése.

A megyei közigazgatási bizottság tegnap délelőtt tartotta meg szokásos havi gyűlését a megyeházán.

A közigazgatási bizottsági ülésen **Beöthy** László főispán elnökölt, jelen voltak:

Szunyogh Péter alispán, **Papp** János főjegyző, **Wallner** Ödön dr., **Hranyiczky** Károly, **Sipos** Orhán, **Szilvassy** Alajos, **Perjéssy** Mihály dr., **Gyurkovics** Kornél, id. **Markovics** Károly, **Radnai** Farkas, **Szabó** József, **Szász** Ágoston, **Tisza** Kálmán gr., **Keszthelyi** Zoltán, **Baranyi** András és **Cziffra** Kálmán dr.

A közigazgatási bizottsági ülés lefolyása a következő volt:

A havi jelentések.

Az alispán havi jelentése szerint a vármegye közegészségi állapota kedvezőbb volt, mint az előző hónapban. A hivatalos orvosok ugyanis 4267 beteget gyógykezelték s így 113-al kevesebbet, mint szeptemberben. A fertőző betegségek közül: a kanyaró 6 járás 10 községben, a vörheny 7 járás 12 községben, a ronsoló toroklob 4 járás 7 községben, a hökhurut 6 járás 6 községben, a hólyagos himlő 5 járás 5 községben, a hasi hagymáz 10 járás 24 községben s az agygerinczhártya lob egy községben fordult elő. Rendőri bonczolás 4 öngyilkos, 3 hirtelen elhalt s 1 egyéb okból elhunyt egyén hulláján ejtetett meg. Törvényszéki bonczolás 13 esetben vált szükségessé

A kir. tanfelügyelő bejelentette, hogy október hónapban állami iskolák létesítése iránt 24 községben indították meg a tárgyalásokat. Megvizsgált 2 kisdudóvót és 24 iskolát a vármegye területén. A jelentés megemlíti, hogy **Bihardiószegen** tanítók javára rendezett szülőszeti tanfolyam kitűnő eredménnyel zárult.

A kir. ügyész jelentette, hogy a nagyváradi kir. ügyész fogházában októberben 395 férfi és 61 nő volt letartóztatva. A rabkórházban 20 beteget ápoltak; ezek közül 12 felgyógyult. A rabok munkakeresménye 145 frt 55 kr volt októberben.

A kir. pénzügyigazgató jelentése szerint szeptember hóban befolyt:

Egyenesadókból: 202.609 frt 12 $\frac{1}{2}$ kr.

Hadmentességi díj címén: 4093 frt 70 $\frac{1}{2}$ kr.

Jogilletékből és díjakból: 44.325 frt 48 kr.

Fogyasztási és italadók címén: 228.885 frt 89 kr.

Bélyegjövödekből: 25.324 frt 39 kr.

Dohányjövödekből: 95.867 frt 87 $\frac{1}{2}$ kr.

Október hóban ideiglenes házmentesség 84 esetben, fizetési halasztás 1 esetben adatott. **Ujváry** Zsigmond pénzügyi titkár hasonló minőségben a fővárosi adófelügyelőséghez helyeztetett át.

Ezután a leérkezett miniszteri leiratokat s az apróbb folyó ügyeket intézték el.

Biharmegye millenniumi képe.

— A nagy közönség előtt. —

A zseniális festőművész: **Feszty** Árpád, a millennium alkalmából több nagyszabású remek képet festett, a melyek mindegyike a magyar történelem egy-egy kimagasló mozzanatát örökíti meg.

Ezek közül a legszebbiket tegnap előkelő

közönségnek mutatta be a művész s most már ki van állítva a képzőművészeti csarnokban.

»**Zoltán eljegyzése**« tudvalevőleg **Biharmegye** részére készült s megyei székházunkat fogja díszíteni.

A képen **Árpád** mint diplomata szerepel. A négy folyók országa meghódolt már a honfoglaló magyarság előtt, csak **Maróth** bán, a kazarok agg fejedelme tartotta magát keményen. Minden fia elpusztult már a csaták viharában, csak egyetlen leánya maradt, a kis **Hamza**. De **Árpádnak** sem maradt több fia az egy **Zoltánnal**.

Ekkor **Árpád**, hogy a kimerült magyar népet kimélje, diplomáciai utra lépett, oly megállapodásra jutott **Maróth** bánnal, mely szerint a két gyermeket összeházasítják. Ezt a történelmi pillanatot örökíti meg **Feszty** képe.

A festmény közepén lombfüzés menyezett alatt izmos karu magyar és kazar leventék pajzsukon tartják a gyermeket mátkapárt. A kis **Zoltán** már bizonyos fejedelmi méltóságot juttat kifejezésre, oldalán apró jegyese csodálkozó gyermekszemekkel bámult a köröskörül ujjongó tömegre.

Jobbról **Maróth** bán aranyos hordszéken ülve meglegedetten tekint gyermekeire; körülötte száz szépséges asszonya, akiknek miatta **Mén-Maróthnak** nevezték őt, az agg kazar fejedelmet, a magyarok. A kép bal felén a magyar nép lelkesedik jövendő vezére nászán. Szép magyar lányok virágajándékot, mátkatálat és tyukot hoztak a mátkapárnak. Magas póznakon az áldozatul leölt fehér lovak fejét tartják.

Elöl a javasasszonyok jövendőt mondanak; az egyik virágokat hint az izzó serpenyőbe, a másik kúrtból vizet önt a földre. áldozatul a föld szellemének. Ez a szokás még maig is divik némely vidék földmives népénél, ahol egy kortyot mindig a földre öntenek az italból a föld szelleme számára. A nászhoz **Maróth** bán tarfejű cigányai játszanak vidám danákat.

Az egész képen, mely a Bihar aljában az alföld szélén játszódik le, tősgyökeres magyar derű verődik vissza.

Chrysanthemum-kiállítás Nagyváradon.

— Az árvaházak javára. —

Ifjabb **Jelinek** Ferencz műkertész kezdeményezésére Nagyváradon mozgalom indult meg egy a »**Rózsabokor**« helyiségében folyó hó 9., 10. és 11. napjain rendezendő **Chrysanthemum-kiállítás** létrehozása iránt.

S miután e kiállítás terve jótékony czéllal van egybekötve, a kezdeményezőnek sikerült megnyernie városunk előkelő hölgyközönségét a kiállítás pártfogására. A három napig tartó kiállítás összes tiszta jövedelmét ugyanis a nagyvárad-városi és az »**Erzsébet**« árvaházaknak adományozzák.

Biztosítja a kiállítás sikerét városunk hölgyeinek pártfogásán kívül azon körülmény is, hogy **Farkas** József és **Barényi** Sándor műkertészek is megígérték hozzájárulásukat, illetve részvételüket.

A kiállítás helyétül a »**Rózsabokor**« helyisége lett kiszemelve, ahol folyó hó 9-én, szerdán d. e. 9 órakor fog megnyitni az érdekes és gyönyörködtető látványt nyújtó kiállítás.

Belépti díj 20 krban állapított meg, felülfizetések a jótékony czél érdekében közönséggel fogadtatnak és hirlapilag nyugtáztatnak.

A pártfogó hölgyek névsorát itt közöljük:

Kiss Elekné, **Mezey** Vilma, **Eleméry** Aurelné, **Sal** Ferenczné, dr. **Baróthy** Ákosné, **Sipos** Irma, dr. **Molnár** Imréné, **Mersing** Sándorné, **Molnár** Lajosné, dr. **Major** Ágostonné, **Kovaliczky** Károlyné, dr.

Stokker Józsefné, Busch Dávidné, Sebő Pálné, Batik Ferenczné, Grunwald Henrikné, Tippmann Anna, Tippmann Irén, Konrád Margit, Des Echerolles Kruspér Sándorné, dr. Berkovits Miklósné, Fekete Sándorné, Kunz Gusztávné, Ritoók Margit, Ritoók Gézáné, dr. Bulyovszky Józsefné, Janky Józsefné, Léderer Dávidné, Sebestyén Lajosné, Sebestyén Lili, Kornstein Lajosné, dr. Márkus Lászlóné, Bog-nár Sándorné, Cseresnyés Albertné, Bálintfy Anna, dr. Grósz Albertné, dr. Edelman Menyhértné, dr. Fráter Imréné, dr. Bozóky Alajosné, Bozóky Margit, Fráter Imréné, Baróthy Sándorné, Bige Gyuláné, Bige Ilona, Jelencsik Istvánné, Jelencsik Margit, Buzásy Albertné, Jelencsik Klára, Tóth Jenőné, Tóth Carla, Schöplflin Ágostonné, Ritoók Emma, Szabász Adolfné, Száhländer Károlyné, Száhländer, Etelka, Száhländer Margit, Schlauch Josefín, Hoffmann Henrikné, Géczy Lajosné, Géczy Irén, dr. Korda Kálmánné, Korda Boriska, Gyurkovics Kornélné, Huzella Gyuláné, Szunyogh Lorándné, Sipos Elza, Sebő Anna, Cseresnyés Lujza, Mayer Miczike, Eleméry Irma, Eleméry Klári, Deák Margit, Szolcsány Olga, Serly Margit, Brüll Sámuelné, Brüll Adél, Miskolezy Barnáné, Miskolezy Irma, Cziffra Olga, Kiss Anna, Miskolezy Ferenczné, Szokoll Józsefné, Steiner Hermina, Steiner Kornél, Hegedüs Gézáné, Hegedüs Irénke, Rimanóczy Kálmánné, Janky Antalné, Böszörményi Gézáné, Ifj. Kohn Sámuelné, Sonnenfeld Adolfné, Cziffra Gerőné, Cziffra Olga, Cziffra Fanny, Fráter Gézáné, Olasz Irén, Beliczay Irén, Ember Gézáné, Frankó Endréné, Frankó Margit, Ficzek Lajosné, Ficzek Margit, Tóth Mártonné, Tóth Margit.

Akit diszpolgárnak választanak.

Budapest fő és székváros diszpolgárának akarja megválasztani br. *Bánffy* Dezsőt, Magyarország jelenlegi miniszterelnökét.

E mozgalmat meglehetősen le fogja hűteni *Dezseöffy* Emil nyilatkozata. A konfliktus a hatalmas miniszterelnök pártszennvedéye és a lelkiismeretes főszolgabíró között *Lukács* Gyula képviselő elbeszélése nyomán jutott napfényre, mindeütt nagy felháborodást kelteve.

Hogy a különböző ferditgetéseknek *Dezseöffy* főszolgabíró elejét vegye, egy nyilatkozatot tett közé egy könyomatos utján, melynek egyes részleteit tegnap megjelent különkiadásunk távirati rovatában adtuk, most pedig adjuk egész terjedelmében:

Dezseöffy Emil nyilatkozata.

»Nem volt szándékom azon esetre vonatkozólag nyilatkozni, mely b. *Bánffy* Dezső miniszterelnök ur és közöltem az elmúlt általános képviselőválasztások alkalmával előfordult.

Mint hogy azonban nemcsak a Pesti Hirlap f. évi október 27-iki számában megjelent és valótlan-ságot tartalmazó közlemény s ebből kiindulva azóta is úgy a képviselőházban többféle nyilatkozat valamint hirlapi közlemény a jelzett esetet czélzatosan a fejszinen tartani látszik, minden további találgatásokat megelőzendő idejét és szükségét látom a valódi tényállást a következőkben adni elő: 1896. évi október 23-án este a következő táviratot kaptam: »Kérem engem szombaton felkeresni. — *Bánffy* miniszterelnök«.

E sürgöny folytán október 24-én délelőtt jelentkeztem a miniszterelnök urnál, aki azonnal elfogadott s a szokásos bevezető nyilatkozatok után tudatta velem, miszerint azért kéretelt magához, hogy tájékoztassam a monori választó kerület helyzetéről és a hivatalos jelölt kilátásáról.

Erre én azt válaszoltam, hogy annyit tudok, miszerint október 23-án a kormánypárti jelölt Nagy-Kátán programbeszédjét megtartotta, melyen a kerület majdnem minden községe képviselve volt, de egyebet mondani nem tudok, merra programbeszéd jelen nem voltam. Mire ismét azon kérdéssel fordult hozzám, hogy »mint főszolgabírónak csak tudnom kell, vajjon milyen kilátásai vannak a kormánypárti jelöltnek«.

Erre azt válaszoltam, hogy én az egész választási mozgalomtól távol tartom magamat, mert szavazatomat már *Lukács* Gyulának ígértem.

Erre a t. miniszterelnök azt válaszolta, hogy nyilatkozatom rá nézve meglepő, mert nagy súlyt fektetett arra, hogy a főszolgabíró a hivatalos jelölt támogassaa.

Feleletem erre az volt, mikor én *Lukács* Gyulának szavamat adtam, akkor még hivatalos jelölt nem volt«.

A t. miniszterelnök ur erre ismételte, hogy ő nagy súlyt helyez arra, miszerint a főszolgabíró a hivatalos jelöltet támogassa s ha nem akkor következik a központból egy kis nyomás s ha még ez nem elég, a további intézkedéseket fentartja magának. Mire megajítottam magamat azzal, hogy ebből magatartásomra nézve a további következeziákat levonom: — távoztam a miniszterelnöki palotából. Szállásomon tisztviselő állásomról való lemondásomat megirtam s ezt a megye alispánjának megküldtem; lemondó nyilatkozatomat azonban másnap alispánom, más tisztviselő társam és járásom több előkelő bizottsági tagjának reabeszélése folytán visszavontam.

Nagy-Kátán, 1898. november 6.

Dezseöffy Emil«.

UJDONSÁGOK.

TAJÉKOZTATÓ.

Régészeti és történelmi muzeum (Schlauch park) nyitva minden vásár- és ünnepnap d. e. 10 órától fé. 1-ig és d. u. 3-5-ig 10 krért. Kedden és csütörtökön d. u. 3-5 óráig 20 krért. Más időben 50 kr.

November 9. Esküdtzéki tárgyalás.

November 10. Közigazgatási ülés a váresházán d. u. 3 órakor.

November 13. Kereskedők társulatának megalakulása.

November 16. Esküdtzéki tárgyalás.

November 17. Városi közgyűlés.

November 20. A kath. kör gyászünnepélye.

November 20. Szigligeti-társaság matinéja.

November 22. Joghallgatók táncszertéje a Kereskedelmi Csarnokban.

* **Tegnapki külön kiadásunk.** Már hetek óta lázas izgatottsággal készültek városunk minden részében a vasárnap lefolyt városatyaválasztásokra. A polgárság nagy érdeklődéssel kísérte ez alkotmányos mozgalmat és oly izgatottan várta az eredményt, hogy kötelességünknek véltünk eleget tenni olvasóinknak az által, hogy tegnap délelőtt külön kiadásban részletesen számoljunk be az izgalmas választás eredményéről. A pontos tudósítást d. e. 9 órakor már kihordattuk helybeli olvasóinknak, míg vidéki előfizetőink lapunk mai számában melékelve kapják.

* **Királyi audencia.** Ő Felsége ma délelőtt általános kihallgatást adott; többek között fogadtattak: *Zichy* Géza gróf, *Wolkenstein* Oshvald gróf és *Succovaty* Ede tábornaszernagy, *Bolfras* Arthur Ő felsége főhadsegéde és *Fabini* Lajos hadtestparancsnok valóságos belső titkos tanácsosok; *Esterházy* Miklós herceg kamarás; *Bittner* Vilmos altábornagy *Ratzenhofer* Gusztáv altábornagy a legfőbb katonai bíróság elnöke; *Láner* Victor, *Sturin* Dénes, *Steka* Nándor, *Stesser* György és *Wojnovich* Emil vezérőrnagyok; *Henninger* Vincze báró, kamarás, kamarai előljáró, *Czögler* György, *Schneller* Arnold, *Butykay* Adám, *Fadlallohel*, *Kada*, *Hanel* Hugo, *Sermonet* Lőrincz és *Udvarnoky* Viktor ezredesek; *Preninger* alezredes, *Koffmann* Lipót és *Brandner* Arnold őrnagyok; *Béldy* Akos gróf, főispán, főrendiházi tag, *Csapó* József curiai bíró, *Hováth* Jenő, a budapesti kir. tábla tanács elnöke, *Högyes* Endre dr. egyetemi tanár és *Márffy* Albin miniszteri tanácsosok, *Neujeld* Károly svéd főconzul, *Papp* Miklós kir. tanácsos, pénzügyigazgató, *Goshardt* Gusztáv bank- és vasuti igazgató.

* **A második alszámvevői állás.** Nagyvárad város számvevői hivatala nagyon tul van terhelve dologgal s a mostani szervezet mellett nem képes elvégezni. Ezért a törvényhatóság egy második alszámvevői állást rendszeresített. *Balogh* Dömének azonban az a nézete, hogy buzgó szorgalommal el lehet a mostani sze-

mélyzetnek is végezni a munkát. Ezért aztán a közgyűlés határozatát meglebbezte a belügyminiszterhez. Már leérkezett a miniszter határozata, mely *Balogh* Döme felebbezésének elutasításával, az új alszámvevői állás rendszeresítését helybenhagyja.

* **Nők nem lehetnek tagok.** Érdekes határozatot hozott a napokban a *Kisfaludytársaság*. *Agai* Adolf az év elején *Beniczkiné Bajza* Lenke urhölgyet rendes tagnak ajánlván, azon elvi kérdés merült föl: vajjon lehetnek-e hölgyek is a társaság tagjai? A kérdés megvizsgálására egy öttagu bizottság küldetett ki, melynek elnöke *Gyulai* Pál volt. A bizottság a társaság különböző viszonyaira és arra a közismeretű tényre támaszkodva, hogy a legelső európai szépirodalmi és tudományos társaságok nőirolkat nem vesznek föl tagjaik közé, abbéli nézetét nyilvánította, hogy nem látja elérkezettnek az időt arra, hogy az alapszabályok idevágó pontjának módosításával eddigi gyakorlatától eltérjen. A pro et contra után szavazásra került a dolog s tizen ellene, hárman mellette szavaztak s így a nők legalább ez idő szerint — nem lehetnek tagjai a Kisfaludytársaságnak.

* **Diszes esküvő.** *Vénis* Béla bírósági végrehajtó tegnap délután tartotta esküvőjét özv. *Stidl* Ferenczné kedves, viruló szép nunkájával: *Diószeghy* Gizellával, az olasz rom. kath. plébánia templomban. A mikor a násznép a templomba érkezett, *Dobó* János kántor nászindulót játszott. A tágas templomban előkelő hölgyközönség gyűlt össze. Az esketést *Dencs* János tb. kanonok, esperes-plébános végezte, előzőleg szép alkalmi beszédet inezett az ifju párhoz. Násznagyok voltak: *Ötvös* Sándor és *Csathó* Jenő, koszorus leányok: *Diószeghy* Mariska, *Demetrovits* Juliska; a nászvendégek között ott voltak: az örömanján kívül özv. *Stidl* Ferenczné, *Batig* Ferenczné, *Gombay* Jánosné, *Gombay* Jolán, *Vajna* nővérek, *Karger* Rózsika, *Cseh* Ilona, *Deutsch* Simonné, *Ötvös* Sándorné, *Glauber* Ignáczné, *Mihájkövi* Sándorné, *Strausz* Dávidné stb. Este a Rózsabokorban gazdag nászslakoma volt.

* **Kiskereskedők társulata.** A nagyvárad és biharmegyei kis (vegyes és szatócs) kereskedők közt heiyes irányu mozgalom indult meg újabban. Ugyanis rég érzett hiányt akarnak pótolni; mikor saját egyéni és közös érdekeik megóvása és jogos igényeik megvalósítása czéljából tömörülési szándékoznak. Nagyváradon és Biharmegyében több száz kiskereskedő van, kiknek nap mint nap előforduló bajaikra, nehézségeikre az egyesülés bizonyára csak előnyös lesz s így a tervet a magunk részéről is szívesen üdvözöljük. E tárgyban az alakulásra nézve is megkaptuk a meghívást, mely így hangzik:

Meghívás. A nagyvárad és biharmegyei kiskereskedők társulatának azon t. tagjait, kik a társulatba belépésüket bejelentették, felkérjük, hogy a f. november hó 13-án vasárnap délután 3 órakor a kereskedelmi és iparkamara helyiségében (Nagypiacz. keresk. csarnok épület) tartandó alakuló közgyűlésen lehetőleg teljes számban megjelenni sziveskedjenek. A közgyűlés tárgyai: 1. Az alakulás kimondása. 2. Az alapszabályok elfogadása. 3. Elnök, alelnökök, pénztáros és ellenőr; 4. A választmány, a felügyelő s békéltető bizottság választása. 5. Esetleges indítvány. Nagyvárad, 1898. nov. 7. Az alapítók.

* **Hulló falevelek alatt . . .** Kis-Terpest község határában levő »Rou« nevű patak kiszáradt medrében egy kised oszlásnak indult holttestét találták meg a csendörök. És ha később mennek arra felé, hát talán nem is látták volna meg. A hulló falevél befödte volna egészen, vagy az őszi eső sodorta volna be iszappal. Kis fején meglátszott a 3 nagy ütés nyoma, »mintha nem lett volna elegendő kisebb ajtó a halálnak«. Az orvosi bonczolat megállapította, hogy a kised élve született s a halál

abból a 3 koponya zúzódásból származik, amit 2--3 napos korában ejtettek rajta kegyetlen kezek.

* **Árlejtések a városházán.** Tegnap volt a városházán a világítószerekre kiírt árlejtés. A *petroleum* szállítására *Krugstein* Izidor métermázsáját 19 frt 50 kr. engedménnyel zárt ajánlatot adott be, később azon szóbeli kijelentést tette, hogy még ez összegből is enged 10%-ot. *Janky* Antal utóda métermázsánként 18 frt 80 krt kér, a nagyvárad vasutállomásra szállítva, ha pedig behozza a városba, métermázsánként 10 krral több. *Kádár* János métermázsánként 19 frt 85 kros ajánlatot nyújtotta be. — A *gyertyára* nézve *Janky* Antal I. minőségű 100 csomag 34 frt 80 kr, II. minőségű 30 frt 70 kr, III. minőségű 29 frt. — A *toloncz-élelmezésre* két ajánlat érkezett be: *Kleinfeld* Félix meleg ételt 15-9 krért, kenyeret 5 krért. *Farkas* Győzőné a kenyeret 5 krért, az ételt 12-5 krért.

* **A ki triplán akar szavazni.** Sok humoros jelenet játszódott le az, urnák előtt a tegnapi választáskor. Nem az utolsók közül való az melynek a derék Ávrán Juon, katonavárosi szavazó polgár, a hőse.

Tehát beállit lelkiismeretesen Ávrán a szavazó helyiségbe egy piros szavazó cédulával. Az örökmesoly Ullmann átveszi a lapot, s ezzel Ávrán leszavazott *először*. Most egy kis pauza következett, míg a szavazásnál elfoglalt urak a figyelmes elnök jóvoltából megebédeltek. Ebéd után ki volt az első szavazó, mint újból csak Ávrán, ki már ebéd előtt is levokolt. A bizottság már-már elfogadja a szavazatot, midőn az egyik bizalmi szemfüles *Virányi* észrevette a tévedést és figyelmezteti az elnököt, hogy az illető már egyszer szavazott. Az elnök jóakarattal emlékezteti Ávránt előbbi szavazatára, mire ez minden rosszakarat nélkül válaszolja:

— Kérem most a kékezcédulával akarok szavazni, négy órákor meg majd a sárgával!

Ugyátszik Ávrán román létére is a magyar közmondáshoz tartja magát, mely így szól: *Három a magyar igazság!*

* **Rajta kapva.** Kőalja biharmegyei községnek nagy az öröme mostanában, mert ezáltal közös akarattal egy olyan tettet vitt véghez, melyhez foghatót nem is mindennap van alkalma véghez vinni. Történt ugyanis a múlt héten, hogy *Bere Mihály* dámoni lakos notórius betörő, kinek nem egy tette van feljegyezve a várad rendőrség annáleseibe. Nagyváradról az ebéd utáni vegyes vonattal Élesdre utazott. Az élesdi állomáson találkozik régi ismerősével *Fap József* csarnóházi lakossal, aki olyan magafajta ember. Ismeretségük még azon időből származik, amidőn egy némely jeles tettet együtt vittek véghez. *Bere Mihály* resortjába tulajdonképpen a templombetörések tartoznak s tehát erről folyt köztük a discursus. *Pap József* említette szóbeszédközben, hogy a kőaljai gör. kel. fatornyos templom nem megvetendő értékeket rejteget. Ez szeget ütött *Bere Mihály* fejébe s félbeszakítva a bőbeszédű *Pap Józsefet*, sietve Kőaljára indult. Éjszaka lett, mire odaért s a sötétben megpillantotta a kis fatornyos templomot. A helyszíni szemle nem ígért valami könnyű munkát. Az ajtót nem felede el becsukni a harangozó, az ablakon vasrudak vannak, melyek között hiába igyekezett *Bere Mihály* becsuszni. Ott látott azonban a torony oldalán négy kerek nyílást, amely a templom tetejéről jól megközelíthető. Felkuszik tehát a templom tetejére s hason csuszva ér a kerek ablakhoz, melyen át a hold világánál oly szépen lehetett látni a templom két kis harangját. Hasztalan minden, mert a nyílás nem elég tág. *Bere Mihály* ledob magáról minden felső ruhát s úgy próbál átigyekezni a nyíláson. Ez a lázas tevékenység, sürgés-forgás azonban nem ment minden zaj nélkül s egyszerre rémülten hallja a neglizsében levő *Bere* az éjjeli őr harsány kiáltását. A kiáltásra mind többen és többen jönnek elő s felfogva a helyzetet, közös egyetértéssel állják körül a templomot, mely körül hovatovább egy egész sorfal képződik. *Bere Mihály* most már úgy, ahogy van menekülne ruhái hátrahagyásával, de bármerre tekint, — sehol egy egérut, merre elmenekülhetne. Mintegy fél óráig nézett így farkasszem a torony

mellett fehérle, holdvilágsütött *Bere Mihály* Kőalja község rendületlenül álló apraja-nagyjával, míg végre belátva a helyzet tarthatatlanságát, csufosan lecsuszott a templom tetejéről s átszolgáltatta magát az illetékes egyéneknek.

* **A vendég.** Egy fősvénységről híres gazda vendéget hívott ebédre, de bizony a vendég csak éhen maradt.

— Hát mikor lesz szerencsém ebédre ismét? kérde a fősvény.

— Hát bizony — így felelt az éhen maradt vendég — akár most mindjárt.

* **Tolvaj — az ágy alatt.** *Gross* Albert Kossuth utcai pálinkakereskedőnek tegnap kelemetlen vendége volt. — Tegnap reggel egy négy óra tájban a *Gross* üzletébe egy ember ment be, aki aztán megvonulva az üzlet sötét háttérébe — pálinkázott. Nem sokáig volt az üzletbe, mert észrevette, hogy a kereskedő lakásának az ajtaja, a mi a boltba nyílik, nyitva volt, s így mikor senki sem figyelt rá, belopódzott a lakásba s az ágy alá bujt, bizonyára azért, hogy később a szekrényeket feltörje. *Gross* azonban észrevette, hogy valaki bement a szobájába, utánna ment, s meg is találta az ágy alatt. Mikor észrevette az ágy alatt fekvő ember, hogy megcsipték, kimenekült az utcára, azonban a rendőrség még a tegnapi nap folyamán elcsipte. A rendőrség az azt mondta, hogy *Balogh* Lajosnak hívják, azonban a rendőrség az azt hiszik, valami szökött rabbal van dolguk. A nyomozást folytatják.

* **Munka felosztás.** — Mindnyájan itt vagyok-e? — kérde a kaszárnya inspekcziót tartó tiszt a legénységi szobában, hol halk beszélgetést hallott.

— Igenis, hadnagy uram!

— És mit csináltak a sötétségben?

— Hadnagy uram — válaszolt az egyik — fráter ur Kovács kísértetekről beszél, mi meg félünk.

* **Kellemetlen éjjeli látogatók.** *Turk Tyetrina* rossiai lakos nő legcsendesebb éjjeli álmát aludta, amidőn arra riadt fel, hogy egy bunkóval az ajtaját betörték, a másik bunkócsapást pedig már magán érezte. A sűrűn lehalló bunkócsapások hatása alatt *Turk Tyetrina* álmos szeméből egyszerre elröppent az álom s látva, hogy a dolognak fele sem tréfa s kétségbeesett segélykiáltásokkal csodította össze a szomszédokat. Az összecsendült népeknek sikerült a kellemetlen éjjeli látogatót *Petrika* Sándor ugyanottani lakos személyében lefűlelni s diadalmasan szállították be a csendőrséghez. Az első ijedelem okozta hallgatás után megszólalt a csendőrök előtt *Petrika* Sándor s eladta az ok és okozati összefüggést saját énjé és a bunkó illetve a bunkócsapások között. Hát e szerint *Petrika* Sándor ártatlan a dologban, mert a veszedelem értelmi szerzője *Gyarkó* Anna rossiai lakos nő volt, kinek anyagi érdekében fekszik, hogy *Turk Tyetrina* minél hamarabb leszámoljon az étellel s ez okból felbérelte *Petrika* Sándort, hogy feleszerenért tegye el láb alól a jó egészségnek örvendő *Turk Tyetrinát*. A csendőrség a két bűnöst letartóztatta.

* **Harmadik magy. kir. szab. osztály-sorsjáték.** A harmadik játék első huzása november hó 17. és 18-án lesz és a sorsjegyvásárló közönséget figyelmeztetjük, hogy megrendeléseivel minél inkább siessen, miután a vásárlási kedv a mostani sorsjátékhoz általában igen nagy és a sorsjegykészlet gyorsan elfogy.

Különösen felhívjuk olvasóink figyelmét *Török A. és Társa* budapesti bankház hirdetésére, miután a cég szigorúan pontos és figyelmes kiszolgálásban részesíti vevőit, azonkívül a szerencse annyira kedvezett e bankház megbízóinak, hogy tudomásunk szerint az I. és II. játéknál körülbelül egy millió 500.000 korona nyeresémet fizetett ki gyorsan és pontosan. A ki tehát szerencsét akar próbálni forduljon bizalommal *Török A. és Társa budapesti bankházához*.

IRODALOM.

— **Magyar Földmivelő.** E czimen jelenik meg Szatmáron, Bodnár Gáspár tanár szerkesztésében az a valóban földmivelők számára szerkesztett népujság, mely rövid idő alatt nemcsak a legfelsőbb körökben keltett nagy figyelmet, de a földmivelő nép közt is hihetetlen gyorsasággal terjedt. Állalános a vélemény, hogy lap alig férközött a földmives nép szívéhez oly közel, mint a **Magyar Földmivelő**. Azért valóban jótékonyaságot gyakorol, a ki községének vagy gazdaságában levő mezei munkásoknak e lapot megrendeli. Előfizetési ára egy évre két frt, félévre egy frt, söt negyedévre is küldik ötven krért. Szébb jutalmat, ajándékot a népek nem adhatunk! Mutatványszám ingyen. Megrendelési czim: **Magyar Földmivelő, Szatmár.**

Hivatalos közlemény.

A hadkötelesek figyelmébe.

A véderőről szóló 1889. évi VI. t.-cz. 35. szakasza értelmében felhivatnak mindazon hadkötelesek, kik az 1876., 1877. és 1878. évben Nagyváradon születtek, avagy itt illetőséggel bírnak és Nagyváradon avagy idegen helyen tartózkodnak, ugyszintén a Nagyváradon tartózkodó idegen illetőségű állításkötelesek is, hogy a jövő 1899-ik évben tartandó sorozásokhoz való összeírás céljából, a folyó év november havában Nagyvárad város katonai ügyosztálya előtt a hivatkozott törvény idézett §-ában foglalt szigorú büntetés terhe alatt, multhatatlanul jelentkezzenek.

Egyszersmindt figyelmeztetnek az állítás kötelesek:

1. Hogy a védtörvényt 31., 32., 33. és 34. §-aiban a papok, papjelöltek, papnövendékek, tanítók, tanítójelöltek, tanítóképezdei növendékek, öröklött mezei gazdaságok birtokosai, a családfentartókra és az egyévi önkéntesekre vonatkozó kedvezmények valamelyike iránt netaláni igények érvényesítésére vonatkozó felszerelt kérvényeiket az 1899-ik év január vagy február havában Nagyvárad város katonai ügyosztályához, illetőleg idegenek az illetékes járási tisztviselőhöz, legkésőbb azonban a sorozás napján a sorozó bizottsághoz nyújtsák be.

2. Hogy az illetőségi sorozójáráson kívül leendő állíttatás megengedése iránt a védt. ut. 27. §-a értelmében felfszerelendő kérvényeik nov. havában a jelentkezés alkalmával nyújtsanak be, a mikor is az 1. pontban jelzett kedvezmények valamelyike iránti esetleges igények is érvényesíthetők és igazolhatók. Igazolatlanul később benyújtott kérvények elutasíthatnak.

Végül megjegyeztetik, hogy a jelentkezési kötelezettségnek, valamint általában a védtörvényből eredő kötelezettségnek elmulasztása jelen felhívásnak, vagy a véderőtörvényben foglalt kötelezettségnek nem tudása által ki nem menthető és az ilyen kifogások a büntetés kiszabásánál figyelembe vétetni nem fognak.

Nagyvárad, 1898. okt. hó 10. napján.

Darvassy Lajos,
tanácsnok, kat. ú. előadó.

SPORT.

Sikerült vadászat. Mindenféle kezdetét vette a nemes sport: a vadászatok rendezése. Vasárnap *Schwartz* Gyula gyapolyi pusztáján volt nagy vadászat, a melyen Nagyváradról is sokan voltak jelen. A többek között részt vett a vadászaton dr. *Perjéssy* Mihály kir. ügyész, *Lázár* Márton és *Pop* Aurél alügyészek, *Hranyczy* Károly m. orvoszéki ülnök, dr. *Miskolczy* Ferencz főszolgabíró, *Miskolczy* Barnabás kir. közjegyző, *Bige* György tb. főszolgabíró és még sokan. Az érdekes vadászat elég szép sikerrel járt, amennyiben 60 nyulat lőttek.

Galamblövészet Nagyváradon. Előlegesen értesítjük a sport híveit, hogy a napokban a *Rhédey*-kerti lövöldében galamb lövészet fog tartatni.

EGYESÜLETEK.

Jóváhagyott alapszabályok. A *szalacsi olvasó egyesület* és a *b.-ujfalui iparosok és iparos ifjak olvasó és önkéntes egyesület* alapszabályait a belügyminiszter jóváhagyta.

Igazságszolgáltatás.

Fegyelmi a kir. táblán. Ez év márcziusában dr. Sárvány Ferencz nagyszalontai betétszerkesztő albirót áthelyezték a félegyházi járásbíróvához. Márczius 24-én kellett volna átadni hivatalát utódjának, de az albiró már 18-án engedelem nélkül elhagyta állomását és új hivatalát is a kelletténél jóval később foglalta el. A hivatali kötelesség vétkes megszegéseért az albiró ellen megindult a fegyelmi eljárás s a kir. ítélőtábla Sárkány József táblai alelnök elnöklésével és Nyeviczkey Antal táblai bíró elnöklésével és Nyeviczkey Antal táblai bíró előadása mellett ma délelőtt rosszaságra ítélte dr. Sárvány Ferenczet, akinek különben ez a legkisebb büntetése, mert a győri kir. ítélőtábla ez év májusában más fegyelmi vétségért fedésre ítélte, egy hónappal utóbb pedig állásától felfüggesztette.

Gyilkosság kilencz krajczárért. Ma egy hete egy nagyobb bűnpör tárgyalását kezdte meg a budapesti kir. törvényszék. Chladni István volt a vádlott, aki kilencz krajczár miatt megkéselt Medlák Fannit, egy vén anyókat, a ki néhány fillérjéért a hajléktalanok menhelyében akart éjjeli szállást váltani. A tárgyalás folyamán a védelem néhány új tanu beidézését kérte, minek következtében a tárgyalás folytatását tegnapra halasztották. A beidézett új tanuk azonban ma sem jelentek meg, mire Haupt bíró újból elnapolta a tárgyalást.

A cséplőgép áldozata. A múlt év nyarán Csicsely Pál kis-marjai gazdának a tanyáján egész nap vidáman folyt a cséplés.

A cséplők között volt egy fiatal 14 éves fiú, Melik Máté, akit azon a napon vettek a gép mellé. Ennek a fiúnak a gép dobján kellett dolgozni.

A fiatal fiú nagyon boldog volt, hogy alkalmazták a gépnél, egész nap szorgalmasan dolgozott, akkor még nem is sejtette, hogy milyen borzasztó véget fog érni rövid időn.

Az nap este, a gépet tisztították, s ezért a munkát abba hagyták rövid időre.

A fiatal ember kíváncsi volt a gép belső részére s nézegetni kezdte.

Míg ő a gép belsejét nézte, a gép tisztításal elkészültek, a munkát ismét megkezdtek.

Nem tudták, hogy Melik még mindig a gépben van, megkezdtek a munkát, azonban a gép a fiúnak a lábát megkapta, s mindkét lábát darabokra szaggatta.

Mire orvos jött a fiú meghalt.

A gép vezetőjét a törvényszék felelősségre vonta, azonban beigazolást nyert, hogy Melik saját vigyázatlanságának lett áldozata s tegnap a törvényszék a vádlottat: Kollár Mihályt felmentette.

Egy érdekes elvi jelentőségű ítélet. A győri kir. ítélő tábla a múlt napokban egy érdekes elvi jelentőségű ítéletet hozott.

Egy polgári házasság ellen való kihágásról van szó.

Az eset ez. Miklósfalván (Győrmege) helyettes anyakönyvvezető volt Göringh Mihály tanító, aki egy esketésről a tanusítvány kiadását megtagadta, azért mert a házasulandó felek a jegyzőkönyv aláírását megtagadták.

A felek három ízben kérték a tanusítványt s mikor Göringh ennek dacára sem adta azt ki, az polgári esküvőnél jelen volt két tanu bizonyítványt állított ki arról, hogy a polgári esketés tényleg megtörtént s ezen bizonyítvány alapján Czinger Lajos miklósfalvi plébános az egyházi esketést is elvégezte.

Ezért a plébánost a járásbírósnál feljelentették s a járásbíró el is ítélte a vádlottat hatvan korona pénzbüntetésre.

Az ügy felelősség folytán a győri kir. ítélő táblához került, ahol az ítéletet most hozták meg.

Az ítélet felmentő, a tábla a vádlottat az ellene emelt vád alól *felmentette*.

Az érdekes ítélet indokolása kivonatosan a következő:

A törvénycikkely nem határozza meg azt, hogy a polgári házasság megkötésének igazolása a lelkész előtt mi módon történjék? nevezetesen nem állapítja meg azt, hogy annak igazolása csakis az állami anyakönyvvezető által az 1894. évi 33. t.-cz. 62. §-a értelmében kiállított tanusítvány által történhetik meg oly esetben, tehát, midőn az állami anyakönyvvezető a polgári házasság megkötéséről tanusítványt nem ad és ekkép a polgári házasság megkötésének ezen módon való igazolása lehetetlenné válik, az illetékes lelkész nem tekinthető elzártnak attól, hogy a polgári házasság megkötésének más módon való igazolását elfogadhassa, mert ellenkező esetben akkor, ha az állami anyakönyvvezető törvényszerű kötelezettségének teljesítését, a polgári házasság megkötésére vonatkozó tanusítvány kiadását megtagadja, a házasság egyházi megáldása hazamosabb időre lehetetlenné tétetnék, ami pedig a törvényhozásnak az 1894. évi 31. és 33. t.-cz. meghozatalánál szándékában nem állott.

Mint hogy a tényállásból világos, hogy vádlott plébános a maga részéről mindent megtett arra, hogy a polgári házasság megkötése a házasságnak egyházi megáldása előtt igazoltassék; mint hogy továbbá ebben az esetben nem az ő, hanem az állami közegnek törvénybeütköző és a miatti fegyelmi büntetéssel is sújtott eljárása volt oka annak, hogy a polgári házasság megkötése az állami anyakönyvvezető által kiállított tanusítvánnyal igazolva nem volt;

mint hogy végül a már kifejtettek alapján ily kivételes esetben a polgári házasság megkötésének más módon való igazolása kizártnak nem tekinthető,

vádlottat a kir. ítélőtábla a vád tárgyává tett kihágásban bűnsnek nem találta. Vági s. k. elnök, Dr. Karay Lajos s. k. előadó.

REGÉNY-CSARNOK.

A GORDIUSI CSOMO.

Németből: Gusztáv.

55.

Elhatározta, hogy felkeresi férjét — beszélni fog vele, rokonai nem engedték el, az orvos eltiltotta.

Borzasztó! . . . Melania akkor érezte leginkább boldogtalanságát, mikor tudta, hogy abban az állapotban van, melylyel férjének, kit rajongásig szeret, boldogságot okozhatna. A hercegnő nagy szemmel nézett rám.

— Hogy anya!

Petrowna Olga helyeslőleg intett.

— Reszkető kezekkel írta meg a levelet férjének, boldogan ábrándozott. Nehezen számllalta az órákat, számllalta, hogy férje mennyi idő alatt érhet oda. Szinte elképzelte, milyen hatást fog a levél Konstantinra gyakorolni. Szinte szárnyakon fog hozzá repülni. De hiszen hogy is lehetne másképen.

A boldogtalan hiába remélt, hiába várt. Férje nem ment. Nem — még most sem. Sőt nem is felett a levélre. Borzasztó! Tehát soha sem szeretete, tehát örvend, hogy megszabadult. Mindez nagy csapás volt Melaniára, úgy hogy súlyos betegségbe esett. Napokig feküdt öntudatlanul lázban — a halál torkában.

És ebben az állapotban látta őt férje. Az alkalom igazán kedvező, e betegség a rokonra nézve igazán nagyszerű volt.

— Gyalázat! — kiáltott a hercegnő kezeivel hadonázva.

— Bizony barbár, vadállatok voltak azok az emberek. Az előzőkeny, kedves nagybácsi volt az, a ki minden kigondolható eszközzel küzdött a kedves huga vagyonaért, leveleiket elsikkasztotta és így a kölcsön kibékülést megakadályozta. Könnyű dolog volt, minden levél az ő kezén ment keresztül. A köteléknek véget akart vetni — és ki is vitte.

Melania felgyógyult, most kezdték csak tulajdonképpen rábeszélteni, hogy már a családi büszkeség is azt kívánja, hogy törvényesen váljon el férjétől és ez nemcsak ön maga, hanem férje iránt való tekintetből is szoros kötelesség. Hadd menjen a maga útján, előbb bocssássa szabadon, sem mint azt követeli. A szegény nő végre beleegyezett.

— De Istenem! — Miklós — kérem hát, hogy nem ment ez a nő férjéhez, hogy tőle kárpóllást vagy viszont szolgálatot követeljen.

— Ezt is megtette volna minden bizonynyal, már csak gyermekeért is, ha rokonai olyan alávalók nem lettek volna. Ah! kegyed hercegnő nem is képzelheti el ezen emberek lelkiismeretlenségét, hiszen minden közelebbi érintkezést meggátoltak volna, de még tudnia kell azt is, hogy már ekkor Melania megvolt törve, nem volt akarata.

Tehát az elválásztást keresztül vitték. Mint már mondtam.

Konstantin csak úgy egyezett bele, hogy előbb neje aláírását látta, csak akkor irt ő is alá, de milyen fájdalomba került — milyen nehezen esett, megmutatta a következmény.

A gonosz emberek tehát elváltak az őket örökre — csak azért, hogy magoknak hasznot csináljanak.

(Vége köv.)

TÁVIRATOK.

Ő Felsége és Mária Valéria utazása.

Budapest, nov. 7. Mária Valéria főhercegnő, aki ma délelőtt a fővárosba érkezett, délután Ő Felségével visszautazik Gödöllőre.

Affaire képviselők között.

Budapest, nov. 7. (Saját tud. táv.) Az ülés folyamán Fáy András és Sréter Kálmán felmerült ügye békésen el lett intézve.

Kihallgatás Lukács pénzügyminiszternél.

Budapest, nov. 7. (Saj. tud. táv.) Lukács László dr. pénzügyminiszter a szokásos kihallgatást e héten csütörtökön délután 4 órakor fogja megtartani.

Goluchovszki Keszthelyen.

Bécs, november. 7. Goluchowski gróf külügyminiszter tegnap este Keszthelyre utazott.

A franciaországi események.

Páris, nov. 7. A »Petit Republique« állítólag jó forrásból arról értesül, hogy abban a minisztertanácsban, amelyben Du Paty de Clam nyugdíjazását elhatározták, Zurlinden tábornok jelentést olvasott fel, amelyben kifejtette azokat a tényeket, amelyek ezt az intézkedést szükségessé tették. Ez a jelentés különösen nagyon valószínűnek mondja, hogy Du Paty de Clam a szerzője Picquart-hoz intézett »Blanco« és »Speranza« aláírással ellátott táviratoknak; azonkívül konstatálja, hogy Henry abból a célból, hogy a Dreyfus-ügyben több ügyirat álljon rendelkezésükre, 1894-ben azt ajánlotta főlebbvalóinak, hogy iratokat készítenek, különösen Dreyfust terhelő névtelen leveleket. A »Petite Republique« hangsúlyozza, hogy Zurlinden tábornok ezeket a tényeket beismerte. (Magyar Táv. Ir.)

Páris, nov. 7. A »Matin« kijelenti, hogy tudomása van róla, hogy a Dreyfus-

ügy iratsomójában foglalt összes okiratok az 1894-iki pör után való időből származnak.

Az »Eclair« jelenti, hogy a petitbleu írásának eredetét a vizsgálat nem tudta kideríteni. Az ellentmondó nézetek, amelyek a czimben konstatált vakarásokból származnak, állítólag előnyére válnak Picquart-nak. A vakarásokat állítólag csak a petitbleu megírása után végezték.

Az »Intransigeant« azt állítja, hogy a semmitűszék birái által megvizsgálandó iratok között Münster gróf leányainak Berlinbe írt levelei is vannak fényképmásolatban. Ezeket a leveleket a határon elfogták és állítólag ezek bizonyítják Dreyfus bűnösségét.

Az osztrák költségvetés.

Prága, november 7. A »Narodni Listy« jelenti, hogy az 1899. évi költségvetési előirányzatot már összeállították és legközelebb benyújtják. A kormány azt az utasítást kapta Ő Felségétől a morvaországi cseh műegyetem létesítése tárgyában, hogy a megfelelő költséggrszletet a jövő évi költségvetésbe vegye föl, ami már meg is történt. Ő Felsége döntését még a költségvetési előirányzat benyújtása előtt fogják közzétenni. (Magy. Táv. Ir.)

Tengerészeti szemle.

Bécs, nov. 7. Spaur báró altengernagy, a tengerészet parancsnoka elutazott a prágai kladnoi és pilseni műszaki telepek megvizsgálására. (Magy. Táv. Ir.)

Anglia készülődése.

London, nov. 7. A Reuter-ügynökség jelenti: Devonportban, Anglia nyugati katonai kerületében, a csapatok mozgósítási parancsot kaptak. A tengerészet is változatlanul folytatja készülődéseit. (Magy. Táv. Ir.)

Tűz a washingtoni kapitóliumban.

Washington, nov. 7. Ma este a kapitólium középső szárnyában, valószínűleg gákiömlés okozta robbanás következtében, a legfelsőbb törvényszék terme alatt lévő egyik boltzatban tűz ütött ki. A törvénykönyvek gyűjteménye erősen megrongálódott. Sok értékes okirat megsemmisült. (Magy. Táv. Ir.)

Krétai ügy.

Kánea, november 7. A főlkelők rálőttek egy török páncélos hajóra, amely tengerész-katonákkal, de gőzgép nélkül az Izzedin erősség közelében vesztegelt. A »Castelfidardo« nevű olasz páncélos fregatta segítségére ment a török hajónak. A török posta- és táviró igazgatását megszüntették. (Magy. Táv. Ir.)

KÖZGAZDASÁG.

Reich Jenő s Társa

Tőzsde jelentése.

— A »Tiszántul« eredeti távirata. —

Határidők.

Budapest, november 7.

Buza márcziusra	9.48
Buza októberre	—
Új tengeri	4.64
Tengeri augusztusra	—
Rozs őszre	8.14
Zab őszre	5.22

Értéktőzsde.

Budapest, november 7.

Az irányzat nyugodt.

Osztrák hitel	354.50
Magyar hitel	385.25
Allamvasut	356.75
Salgótarjáni	612.—
Wagon-kölcsön	259.50
Villamos vasut	229.50
Magyar leszámítoló	252.25
Iparbank	104.25
Budapest közuti	869.75
Kereskedelmi	1011.50
Déli vasut	78.—
Rímamurányi	264.75
Magyar jelzálog	246.75

Bécs, november 7.

Az irányzat szilárd.

Osztr. hitel	354.75
Magyar hitel	385.50
Allamvasut	357.13
Birodalmi márka	58.58

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén 1898. november 7-én

Magyar aranyjáradék 4%	119.50
Magyar koronajáradék	97.00
Magyar vasuti kölcsön aranyban 4/100%	119.—
Magyar vasuti kölcsön ezüstben 2/100%	100.—
Magyar keletvasuti államkötvény 1876-ból	119.50
Magyar földtehermentesítési kötvény 4%	96.—

Italmérségi jog megváltási kötvény	100.—
Horvát-szlavón földtehermentesítési kötvény	97.50
Magyar nyeresemény-sorsjegy-kölcsön	161.50
Tiszabályaosi és szegedi sorsjegyek kölcsön	187.75
Osztrák járadék papirban	100.75
Osztrák járadék ezüstben	100.60
Osztrák járadék aranyban	119.75
Osztrák korona járadék	101.25
1860. Osztrák államsorsjegyek	140.50
Osztrák magyar bankrészvény	914.—
Magyar hitelbankrészvény	379.50
Osztrák hitelintézeti részvény	851.50
Páris vista	34.80
Német birodalmi márka	58.87
London vista	120.50
Páris vista	47.55
20 márkás arany	11.77

SZERKESZTŐI POSTA.

T. M. Helyben. Választáskor sok mindenfelől beszélnek. Legyen nyugodt felőle, lapunk is, szerkesztőnk is pártonkívül marad továbbra is. Üdvözlöt.

K. D. Nagyvárad. A 68,000 frt ügyében a kiküldött bizottság még közelebb tart ülést. Hallottuk, hogy miként áll a dolog, de még a bizottság be nem fejezi működését, nem szólunk a kérdéshez.

A szerkesztőért felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA.

Kapható lapunk kiadóhivatalában.

Huzás már 1899. január hó 4-én.

Sorsjegyeket ajánljuk

Takarékpénztár.

Pályázat.

A Nagyváradon székelő »Gazdasági és iparbank részvénytársaság« ezennel pályázatot hirdet a megüresedett

segéd-könyvelői állásra.

Felhívtnak tehát mindazon kereskedelmi akadémiát végzett, a könyvvezetés — és levelezésben teljesen jártas és pénzügyintézetnél már alkalmazásban levő pályázók, kik ezen 800 frt évi fizetéssel javadalmazott állást elnyerni óhajtják, hogy kellően felszerelt folyamodványaikat e hó 30-ig benyújtani sziveskedjenek.

Az állás mielőbb elfoglalandó.

Nagyvárad, 1898. nov. hó 3-án.

Az igazgatóság.

Hirdetések felvételnek
a „TISZANTUL”
kiadóhivatalában.

Amerikai zsebórák.

Jótállással, hogy a nickel színét nem változtatja, szerkezete pontosabb és jobb, mint a legrágábyakké. Ára darabonként 3 forint.

Jótállás mellett, míg a készlet tart. Hozzá ezüstös óraláncz 60 krajczár.

Önberetváló készülék.

Fox, valódi solingeni gyártmány, sok kiál-

litáson kiténtetve, gyakorlás nem kell. Megvásárlás kizárva. Tiszta és kényelmes munka. Bőrbetegségtől megment. Tartós és pénzt megtakarító. Darabja 3 forint.

A penge *** csillagos aczélból és a többi részei alpaccából vannak. Egy külön penge hozzá 1 forint.

Megrendelhető:

POLLÁK SÁNDOR főbizományosnál,
BUDAPEST, V. ker. Kálmán-utca 17.

Gyűjtőknek 5 drb után egy-egy ingyen küldetik.

Legnagyobb nyeremény legszerencsésebb esetben

1.000,000 korona.

Az összes 50.000 nyeremény

JEGYZÉKE.

A legnagyobb nyeremény legszerencsésebb es then

1.000,000 korona

A nyeremények részletes beosztása a következő:

Készpénzben fizetendő		Korona
1	jutalom	600000
1	nyer. á	400000
1	" "	200000
2	" "	100000
1	" "	90000
1	" "	80000
1	" "	70000
2	" "	60000
1	" "	40000
3	" "	30000
1	" "	25000
2	" "	20000
3	" "	15000
31	" "	10000
67	" "	5000
3	" "	3000
432	" "	2000
763	" "	1000
1238	" "	500
90	" "	300
31700	" "	200
3900	" "	170
4900	" "	130
50	" "	100
3900	" "	80
2900	" "	40

50,000 nyer. és jut. összegben **13.160,000**

melyek hat húzásban sorsoltatnak ki.

Rendelőlevel levágandó Török A. és Társa uraknak Budapest.

Kérek részemre..... I. osztályu magy. kir. szab. osztálysorsjáték eredeti sorsjegyet a hivatalos tervezettel együtt küldeni.

Az összeget.....frt } utánvételezni kérem } A nem tetsző törlendő. }
} postautalvánnyal küldöm. }

Pontos czim.

A harmadik nagy magy. kir. osztálysorsjáték nemsokára ismét kezdődik és

100,000 sorsjegyre

ujból

50,000 nyeremény

jut, vagyis az oldalt levő nyereményjegyzék szerint az összes sorsjegyek fele feltétlenül nyerni fog.

A nyerési esélyek tehát, minf már általánosan ismeretes, óriásiak.

Összesen tizenhárom millió 160.000 koronát sorsolnak ki biztosan. A legnagyobb nyeremény legszerencsésebb esetben

egy millió korona.

Szives mielőbbi megrendeléseknél eredeti sorsjegyeket a tervszerű eredeti árban és pedig:

egy egész	I-ső oszt.	eredeti sorsjegyet	6.— frt
> fél	> > >	>	3.— >
> negyed	> > >	>	1.50 >
> nyolczad	> 5 >	>	— .75 >

küldünk szét utánvétellel, vagy a pénz előleges beküldése ellenében.

A húzások után megküldjük tisztelt vevőinknek a hivatalos húzási jegyzéket, hivatalos tervezetek pedig díjtalanul áll anak rendelkezésre. A húzások a magy. kir. kormány ellenőrzése mellett nyilvánosan történnek és azoknál mindenki megjelenhetik.

Kérjük a rendelményeket mielőbb, legkésőbb azonban

f. é. november hó 17-ig hozzánk beküldeni.

Török A. és Társa

a m. kir. szab. osztálysorsjáték

főelárusitói

Budapest, V., Váci-körút 4a.